

Trešdiena, 2017. gada 17. maija

P8_TA(2017)0216

Stāvoklis Ungārijā**Eiropas Parlamenta 2017. gada 17. maija rezolūcija par stāvokli Ungārijā (2017/2656(RSP))**

(2018/C 307/09)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un jo īpaši tā 2., 6. un 7. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, jo īpaši tās 4., 12., 13., 14., 16., 18. un 21. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ECHR) un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, jo īpaši lietas *Szabó un Vissy pret Ungāriju*, *Karácsony un citi pret Ungāriju*, *Magyar Keresztény Mennonita Egyház un citi pret Ungāriju*, *Baka pret Ungāriju* un *Ilias un Ahmed pret Ungāriju*,
- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un daudzos Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumus cilvēktiesību jomā, kuri ir saistoši visām dalībvalstīm,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 11. marta paziņojumu “Jauns ES mehānisms tiesiskuma nostiprināšanai” (COM(2014)0158),
- ņemot vērā 2015. gada 16. decembra ⁽¹⁾ un 10. jūnija ⁽²⁾ rezolūcijas par stāvokli Ungārijā, 2013. gada 3. jūlija rezolūciju par pamattiesību stāvokli Ungārijā — standarti un prakse ⁽³⁾, 2012. gada 16. februāra rezolūciju par neseno politisko notikumu attīstību Ungārijā ⁽⁴⁾ un 2011. gada 10. marta rezolūciju par plašsaziņas līdzekļu likumu Ungārijā ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Parlamenta Pilsuņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas 2017. gada 27. februārī rīkoto uzklauššanu par stāvokli Ungārijā,
- ņemot vērā 2017. gada 26. aprīļa plenārsēdē notikušās debātes par stāvokli Ungārijā,
- ņemot vērā 27 dalībvalstu un Eiropadomes, Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas vadītāju 2017. gada 25. marta Romas deklarāciju,
- ņemot vērā 2007. gada CLXVIII Aktu par Lisabonas Līguma izsludināšanu, ar kuru groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, ko Ungārijas Nacionālā asambleja pieņēma 2007. gada 17. decembrī,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas 2017. gada 27. aprīļa rezolūciju Nr. 2162 (2017) “Satraucošie notikumi Ungārijā: tiesību akta projekts NVO jomā, kurš ierobežo pilsonisko sabiedrību, un iespējamā Eiropas Centrālās Universitātes slēgšana”,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Cilvēktiesību komisāra 2017. gada 8. marta paziņojumu par Ungārijas jauno tiesību aktu, kas ļauj automātiski aizturēt patvēruma meklētājus, un viņa 2017. gada 27. aprīļa vēstuli Ungārijas Nacionālās asamblejas priekšsēdētājam, kurā pausts aicinājums noraidīt ierosināto tiesību akta projektu attiecībā uz ārvalstu finansētām NVO,
- ņemot vērā Komisijas lēmumu sākt pārkāpuma procedūras pret Ungāriju saistībā ar aktu, ar ko groza valsts augstākās izglītības likumu, kā arī citas vēl neizskatītās pārkāpumu lietas un gaidāmās pārkāpumu procedūras pret Ungāriju,

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0461⁽²⁾ OV C 407, 4.11.2016., 46. lpp.⁽³⁾ OV C 75, 26.2.2016., 52. lpp.⁽⁴⁾ OV C 249 E, 30.8.2013., 27. lpp.⁽⁵⁾ OV C 199 E, 7.7.2012., 154. lpp.

Trešdiena, 2017. gada 17. maija

- ņemot vērā Komisijas reakciju attiecībā uz valsts mēroga aptauju Ungārijā “Apturēt Briseles varu”,
 - ņemot vērā komisāra *D. Avramopoulos* 2017. gada 28. marta vizīti Ungārijā,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas vēstuli Komisijas priekšsēdētāja vietniekam *Frans Timmermans*, kurā tiek lūgts Komisijas atzinums par akta, ar ko groza dažus tiesību aktus saistībā ar procedūru pastiprināšanu, kuras tiek veiktas pierobežas zonā, atbilstīgi Savienības *acquis* patvēruma jomā, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartai, īstenojot šajā aktā minētos pasākumus,
 - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā Eiropas Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības, un tā kā šīs vērtības ir universālas un visām dalībvalstīm kopīgas (LES 2. pants);
- B. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību harta ir viens no ES primārajiem tiesību aktiem un aizliedz jebkāda veida diskrimināciju, tostarp tādu iemeslu dēļ kā dzimums, rase, ādas krāsa, etniskā un sociālā izcelsme, ģenētiskās īpatnības, valoda, reliģija un pārliecība, politiskie vai jebkuri citi uzskati, piederība pie nacionālas minoritātes, īpašums, izcelsme, invaliditāte, vecums un dzimumorientācija;
- C. tā kā Ungārija ir Eiropas Savienības dalībvalsts kopš 2004. gada un tā kā sabiedriskās domas aptaujas liecina, ka lielākā daļa Ungārijas iedzīvotāju atbalsta valsts dalību ES;
- D. tā kā Pamattiesību hartā ir noteikts, ka pētījumi humanitārajās un eksaktajās zinātnēs ir neierobežoti un ka ir jārespektē akadēmiskā brīvība; tā kā tā arī garantē brīvību dibināt mācību iestādes, pienācīgi ievērojot demokrātiskus principus;
- E. tā kā biedrošanās brīvība ir jāaizsargā un tā kā dinamiskai pilsoniskajai sabiedrībai ir ļoti svarīga loma, veicinot sabiedrības līdzdalību demokrātijas procesā un valdību atbildību attiecībā uz saviem juridiskajiem pienākumiem, tostarp pamattiesību aizsardzības, vides un korupcijas apkarošanas jomā;
- F. tā kā patvēruma tiesības ir garantētas, pienācīgi ievērojot 1951. gada 28. jūlija Ženēvas konvenciju un tai pievienoto 1967. gada 31. janvāra Protokolu par bēgļu statusu, kā arī saskaņā ar LES un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD);
- G. tā kā 2016. gadā tika noraidīti 91,54 % patvēruma pieteikumu; tā kā kopš 2015. gada Ungārijā pieņemtie jaunie tiesību akti un procedūras patvēruma jomā ir piespiedu kārtā likuši visiem patvēruma meklētājiem ieejot šajā valstī caur tranzīta zonu Ungārijas teritorijā, ļaujot tai dienas laikā piekļūt ierobežotam skaitam cilvēku, piemēram, šobrīd 10 cilvēkiem dienā; tā kā NVO ir vairākkārt ziņojušas, ka migrantiem pie Ungārijas robežas liek atgriezties Serbijā, dažos gadījumos pret viņiem izturas nežēlīgi un vardarbīgi un neņemot vērā viņu lūgumus pēc aizsardzības; tā kā Ungārijas valdība nav izpildījusi savus pienākumus pārceļot patvēruma meklētājus saskaņā ar ES tiesību aktiem;
- H. tā kā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs saistībā ar rakstiskajiem novērojumiem, ko viņš 2016. gada 17. decembrī iesniedza Eiropas Cilvēktiesību tiesā attiecībā uz divām sūdzībām pret Austriju saistībā ar pieteikuma iesniedzēju pārsūtīšanu no Austrijas uz Ungāriju saskaņā ar Dublīnas III regulu, ir atzinis, ka “Ungārijā pēdējo mēnešu laikā ieviesto būtisko izmaiņu dēļ patvēruma tiesību aktos un praksē patvēruma meklētāji, kas tur tiek atgriezti, saskaras ar ievērojamu risku tikt pakļautiem cilvēktiesību pārkāpumiem”;
- I. tā kā 11 bēgļi, kas ir apzīmēti kā “Röszke 11” un kas atradās Ungārijā 2016. gada 16. septembrī, tas ir, dienu pēc tam, kad Ungārija slēdza robežu ar Serbiju, ir apsūdzēti terora aktu veikšanā, un viņiem ir piespriests cietumsods; viņu vidū ir arī *Ahmed H.*, Kipras pastāvīgais iedzīvotājs un Sīrijas pilsonis, kas ir notiesāts uz 10 gadiem ieslodzījumā netaisnīgā tiesas prāvā 2016. gada novembrī tikai tāpēc, ka viņš izmantoja skaļruni, lai mazinātu spriedzi, un svieda trīs priekšmetus robežpolicijas virzienā;

Trešdiena, 2017. gada 17. maija

- J. tā kā kopš 2015. gada 16. decembra rezolūcijas pieņemšanas ir radušās bažas par vairākiem jautājumiem, proti, valsts līdzekļu izmantošanu, uzbrukumiem pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem, patvēruma meklētāju tiesībām, iedzīvotāju masveida novērošanu, biedrošanās brīvību, vārda brīvību, plašsaziņas līdzekļu plurālismu un laikraksta *Népszabadság* slēgšanu, romu tiesībām, tostarp Miškolcas romu izraidīšanu un romu bērnu segregāciju izglītībā, LGBTI tiesībām, sieviešu tiesībām, tiesu sistēmu, tostarp iespēju piespriest mūža ieslodzījumu bez nosacītas atbrīvošanas iespējas, Ungārijas NVO Romu parlamenta un *Phralipe* Neatkarīgās romu organizācijas piespiedu izlikšanu no to galvenās mītnes un *Lukács* arhīvu slēgšanas risku;
- K. tā kā aptaujā "Apturēt Briseles varu", kas ir valsts mēroga aptauja par imigrāciju un terorismu, un ar to saistītajās informācijas kampaņās izmantotā valoda un to saturs ir ļoti maldinošs un neobjektīvs;
- L. tā kā lietā *Szabó un Vissy pret Ungāriju* Eiropas Cilvēktiesību tiesa nosprieda, ka Ungārijas 2011. gadā pieņemtie tiesību akti par slepenas pretterorisma uzraudzības ieviešanu ir pretrunā tiesībām uz privāto un ģimenes dzīvi, mājokli un korespondenci; tā kā attiecībā uz lietu *Ilias un Ahmed pret Ungāriju* Tiesa konstatēja, ka tiek pārkāptas tiesības uz brīvību un drošību, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību saistībā ar apstākļiem *Röske* tranzīta zonā un tiesības uz aizsardzību pret necilvēcisku vai pazemojošu izturēšanos saistībā ar pieteikumu iesniegšanu uz Serbiju; tā kā lietā *Baka pret Ungāriju* Tiesa nolēma, ka Ungārija ir pārkāpusi bijušā Ungārijas Augstākās tiesas priekšsēdētāja *András Baka* tiesības uz taisnīgu tiesu un vārda brīvību;
- M. tā kā jaunākā notikumu attīstība Ungārijā, jo īpaši akts, ar ko groza noteiktus tiesību aktus saistībā ar procedūru pastiprināšanu robežu pārvaldības un patvēruma jomā, akts, ar ko groza valsts augstākās izglītības likumu, kas tieši apdraud Centrāleiropas Universitāti un kas ir izraisījis plašus sabiedrības iebildumus, un ierosinātais akts par tādu organizāciju darbības pārredzamību, kuras saņem finansējumu no ārvalstīm (Ungārijas Parlamenta tiesību akta projekts T/14967), ir radījuši pamatu bažām par to atbilsti ES tiesību aktiem un Pamattiesību hartai,
1. atgādina, ka visām ES dalībvalstīm ir jāgarantē LES 2. pantā noteikto vērtību ievērošana;
 2. pauž nožēlu par to, ka šī notikumu attīstība Ungārijā pēdējo gadu laikā ir novedusi pie nopietnas situācijas pasliktināšanās tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību jomā, tostarp attiecībā uz vārda brīvību, akadēmisko brīvību, migrantu cilvēktiesībām, patvēruma meklētājiem un bēgļiem, pulcēšanās un biedrošanās brīvību, ierobežojumiem un šķēršļiem pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbībā, tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi, minoritāšu, tostarp romu, ebreju un LGBTI personu, tiesībām, sociālajām tiesībām, konstitucionālās sistēmas darbību, tiesu un citu iestāžu neatkarību un daudzām satraucošām apsūdzībām korupcijā un par interešu konfliktiem, kas kopumā varētu radīt pieaugošu sistēmisku apdraudējumu tiesiskumam šajā dalībvalstī; uzskata, ka stāvoklis Ungārijā ir pārbaudījums Eiropas Savienībai, kurai ir jāpierāda sava spēja un gatavība reaģēt uz savu pamatvērtību apdraudējumu un pārkāpumiem kādā dalībvalstī; ar bažām norāda, ka notikumi dažās citās dalībvalstīs liecina par satraucošām pazīmēm, ka tiesiskums tiek apdraudēts līdzīgi kā Ungārijā;
 3. aicina Ungārijas valdību iesaistīties dialogā ar Komisiju par visiem šajā rezolūcijā minētajiem jautājumiem, jo īpaši migrantu, patvēruma meklētāju un bēgļu cilvēktiesībām, biedrošanās brīvību, izglītības un akadēmisko pētījumu brīvību, romu segregāciju izglītībā un strādājošo grūtnieču aizsardzību; atgādina, ka abām pusēm būtu jāiesaistās šādā dialogā neitrālā, uz pierādījumiem balstītā un sadarbīgā veidā; aicina Komisiju informēt Parlamentu par tās novērtējumiem;
 4. pauž bažas par Ungārijas valdības jaunākajiem paziņojumiem un iniciatīvām, jo īpaši attiecībā uz aptaujas "Pārtraukt Briseles varu" kampaņas īstenošanu un izmeklēšanas pasākumiem, kas vērsti pret ārvalstu darba ņēmējiem Centrāleiropas Universitātē, kā arī par valdošās partijas vadītāju paziņojumiem, kuros viņi iebilst pret jebkādam izmaiņām tiesību aktos, kurus ierosinājušas ES iestādes un starptautiskās organizācijas; pauž nožēlu par to, ka šādi signāli neaplicina Ungārijas iestāžu skaidru apņemšanos pilnībā nodrošināt, ka šis valsts rīcība atbilst ES primārajiem un sekundārajiem tiesību aktiem;

Trešdiena, 2017. gada 17. maija

5. aicina Komisiju stingri uzraudzīt to, kā Ungārijas valdība izmanto ES finansējumu, jo īpaši tādās jomās kā patvērums un migrācija, sabiedrības informēšana, izglītība, sociālā integrācija un ekonomikas attīstība, lai nodrošinātu, ka ikviens līdzfinansētais projekts pilnībā atbilst gan ES primārajiem, gan sekundārajiem tiesību aktiem;
6. aicina Ungārijas valdību vienlaikus atcelt aktu, ar ko groza noteiktus tiesību aktus saistībā ar procedūru pastiprināšanu robežu pārvaldības un patvēruma jomā, un aktu, ar ko groza valsts augstākās izglītības likumu, kā arī atsaukt ierosināto aktu par tādu organizāciju darbības pārredzamību, kuras saņem finansējumu no ārvalstīm (Ungārijas Parlamenta tiesību akta projekts T/14967);
7. prasa Ungārijas valdībai nekavējoties apturēt visus termiņus attiecībā uz tiesību aktu, ar ko groza valsts augstākās izglītības likumu, nekavējoties sākt dialogu ar attiecīgajām ASV iestādēm, lai nodrošinātu, ka Centrāleiropas Universitāte var turpināt darbību un izsniegt ASV akreditētus diplomus, un publiski uzņemties saistības, lai nodrošinātu, ka šī augstskola var palikt Budapeštā kā brīva mācību iestāde;
8. pauzē nožēlu par to, ka Komisija nav reaģējusi uz Parlamenta aicinājumu aktivēt ES mehānismu tiesiskuma nostiprināšanai, kas tika formulēts Parlamenta 2015. gada 10. jūnija un 2015. gada 16. decembra rezolūcijās par stāvokli Ungārijā, lai dialoga ceļā ar attiecīgo dalībvalsti novērstu jauna sistēmiska apdraudējuma tiesiskumam eskalāciju; uzskata, ka Komisijas pašreizējā pieeja galvenokārt ir vērsta uz tiesību aktu tehniskajiem aspektiem, tajā pašā laikā ignorējot tendences, sakarības un pasākumu kopējo ietekmi uz tiesiskumu un pamattiesībām; uzskata, ka it sevišķi ar pārkāpumu procedūrām vairumā gadījumu nav izdevies panākt reālas izmaiņas un risināt situāciju plašākā kontekstā;
9. uzskata, ka pašreizējā situācija Ungārijā rada nepārprotamu risku, ka varētu tikt nopietni pārkāptas LES 2. pantā minētās vērtības, un ka tas pamato procedūras sākšanu saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu;
10. tādēļ uzdod Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai uzsākt procedūru un sagatavot īpašu ziņojumu, lai rīkotu plenārsēdē balsojumu par pamatotu priekšlikumu, aicinot Padomi rīkoties saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu, atbilstīgi Reglamenta 83. punktam;
11. atkārtoti norāda, ka ir nepieciešams regulārs uzraudzības un dialoga process, iesaistot visas dalībvalstis un līdzdarbojoties Padomei, Komisijai un Parlamentam, lai aizsargātu ES pamatvērtības — demokrātiju, pamattiesības un tiesiskumu —, kā tas tika ierosināts Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūcijā par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi ⁽¹⁾ (DTP pakts), un arī lai nepieļautu dubultos standartus;
12. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Komisijai un Padomei, Ungārijas prezidentam, valdībai un parlamentam, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Eiropas Padomei.

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0409.